

THỰC TRẠNG - TÁC HẠI CỦA Ô NHIỄM MÔI TRƯỜNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP CẦN THIẾT GIẢM SỰ Ô NHIỄM Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

TRẦN THỊ HỒNG DUYÊN

Hiện nay, ô nhiễm môi trường đang là vấn đề cấp bách trên mỗi quốc gia cũng như toàn thế giới. Bảo vệ môi trường không phải là việc làm của cá nhân, gia đình mà là của toàn xã hội. Vấn đề ô nhiễm môi trường phổ biến nhất là ở các vùng quê, vùng nông thôn nước ta. Bởi lẽ là một nước nông nghiệp nên phần lớn rác thải là nguyên liệu từ nông nghiệp. Khi xong mùa vụ, khắp đường làng ngõ xóm rơm rạ được bày ra đầy đường, nó không những làm cản trở giao thông mà còn làm giảm đi thẩm mỹ đường làng, đặc biệt là ô nhiễm môi trường mỗi khi mưa đến. Bên cạnh đó là rác thải sinh hoạt được các hộ gia đình “ thuận tay” ném ra hai bên đường hoặc sau vườn nhà mình, còn có cả việc đổ rác ngay ở hai bên đường vào làng xã,... điều đó không những làm ô nhiễm môi trường mà còn làm mất đi cảnh quan làng xã.

Đất bị ô nhiễm có thể trở nên cằn cỗi, không thích hợp cho cây trồng. Điều này sẽ ảnh hưởng đến các cơ thể sống khác trong lưới thức ăn.

Ô nhiễm nguồn nước là sự thay đổi theo chiều xấu đi các tính chất vật lý - hoá học - sinh học của nước, với sự xuất hiện các chất lạ ở thể lỏng, rắn làm cho nguồn nước trở nên độc hại với con người và sinh vật, sẽ làm hạn chế sự tăng trưởng của các loài sinh vật và là nguy cơ của các loại bệnh dịch. Các loài xâm lấn có thể cạnh tranh chiếm môi trường sống và làm nguy hại cho các loài địa phương, từ đó làm giảm đa dạng sinh học.

Khói lẫn sương làm giảm ánh sáng mặt trời mà thực vật nhận được để thực hiện quá trình

quang hợp.

Mặt khác, trong quá trình hoạt động các phương tiện giao thông phát thải vào không khí với một khối lượng lớn các loại khói, khí độc như CO, CO₂, Hydro cacbon, NO₂, SO₂, khói đen, chì và các dạng hạt khác. Vì vậy, khi xâm nhập vào cơ thể CO sẽ liên kết với hemoglobin trong máu, cản trở việc tiếp nhận O₂, gây nghẹt thở. Chính do tính chất này của CO mà nó rất có hại đối với phụ nữ có thai và người mắc bệnh tim mạch. Trong nhiễm độc CO cấp tính nhẹ, có thể có các triệu chứng: nhức đầu, buồn nôn, mệt mỏi, rối loạn thị giác. Trong nhiễm độc cấp tính CO thể nặng, theo sự phát triển của tình trạng thiếu oxy trong máu và mô, hệ thần kinh và hệ tim mạch sẽ bị tổn thương, rối loạn hô hấp, liệt hô hấp dẫn tới tử vong. Những nghiên cứu gần đây cho thấy nồng độ CO₂ 5‰ đã gây trở ngại cho hô hấp. Tiếp xúc với CO₂ ở nồng độ 15‰ người ta không thể làm việc được. Ở nồng độ 30 - 60 ‰ có thể gây nguy hiểm tính mạng cho con người. Đối với Hydro cacbon (C_nH_m) thì có 3 nguồn thải Hydro cacbon từ các phương tiện giao thông: Từ khí thải, thoát ra bằng cách bay hơi, thoát ra từ cacte (lượng này tuy thấp nhưng lại chứa các Hydro cacbon cấu tạo phức tạp, có khả năng gây ung thư ở con người). Các Hydro cacbon là những chất độc gây rối loạn hô hấp, ngay ở nồng độ thấp chúng cũng có thể làm sưng tấy màng phổi, làm thu hẹp cuống phổi, làm viêm mắt, viêm mũi. Hít phải Hydro cacbon ở nồng độ 40mg/l dẫn đến tức ngực, chóng mặt, rối loạn giác quan, gây cảm

giác buồn nôn. Ngoài ra chúng còn được coi là nguyên nhân gây ung thư phổi, họng và đường hô hấp.

Đặc biệt là khói đen, chì và các dạng hạt. Động cơ diesel thải khói đen gấp 7,5 lần so với động cơ xăng. Nguyên nhân gây ra khói đen của xe diesel là do nguyên liệu có nguyên tử cacbon. Nguyên tử cacbon là nguyên nhân gây ra 90% hiện tượng hấp thụ ánh sáng và 30% hiện tượng giảm tầm nhìn của người đi đường, gây nguy hiểm, không an toàn giao thông. Chì là một trong những tác nhân gây ô nhiễm quan trọng nhất. Chì có trong khí thải của động cơ xăng vì người ta pha tetraethyl chì - $Pb(C_2H_5)_4$ vào xăng để chống kích nổ. Hơi chì theo khí thải phân tán vào không khí, rất có hại cho sức khỏe của con người, gia súc và cây cối. Xe diesel không chứa chì, nhưng lại thải ra nhiều hạt lơ lửng trong không khí. Các hạt đó kết hợp với SO thải ra trong không khí gây ra các bệnh như khí thũng, viêm cuống phổi, hen suyễn. Có một số hạt có khả năng gây ung thư. Chì xâm nhập vào đường hô hấp, đường da. Độc tính của chì ở nồng độ cao đã được biết đến từ lâu. Nhưng, tác động của chì ở nồng độ thấp mới được đánh giá một cách đầy đủ trong hai thập kỷ gần đây. Do đó mà mức độ chì có thể chấp nhận được ngày càng trở nên thấp và việc sử dụng xăng không pha chì ngày càng trở nên phổ biến.

Tiếng ồn là dạng ô nhiễm phổ biến ở các đô thị. Trong các nguồn sinh ra tiếng ồn ở đô thị thì các phương tiện giao thông vận tải đóng vai trò chủ yếu: 60-80% nguồn sinh ra ồn đô thị là phương tiện giao thông bởi các nguyên nhân sau:

1. Tiếng ồn do động cơ, do ống xả.
2. Tiếng ồn do rung động các bộ phận xe. Độ ồn này phụ thuộc vào tình trạng kỹ thuật xe. Nếu xe được bảo dưỡng tốt, tình trạng máy hoàn hảo, tình trạng thùng xe và khung xe chắc chắn, độ giảm xóc tốt thì tiếng ồn sẽ giảm.
3. Tiếng ồn do đóng cửa xe, do còi xe, do phanh xe, do sự tương tác giữa lốp xe và mặt

đường, nhiều lúc cả tiếng la hét của phụ xe đã gây giật mình hốt hoảng cho người đi đường...

Tiếng ồn gây tác hại rất lớn đến toàn bộ cơ thể nói chung và cơ quan thính giác nói riêng. Tiếng ồn mạnh, thường xuyên gây nên bệnh đau đầu, chóng mặt, cảm giác sợ hãi, bực tức vô cớ, trạng thái tâm thần bất ổn, mệt mỏi. Tiếng ồn gây ra những thay đổi trong hệ thống tim - mạch, kèm theo sự rối loạn trương lực mạch máu, rối loạn nhịp tim. Tiếng ồn còn làm rối loạn chức năng bình thường của dạ dày, làm giảm bớt sự tiết dịch vị, ảnh hưởng đến sự co bóp bình thường của dạ dày.

Một số giải pháp giảm thiểu sự ô nhiễm môi trường ở nước ta hiện nay:

+ Cần cải tiến phương tiện thu rác điều này có ý nghĩa vô cùng to lớn trong việc xử lý rác tại nguồn, tại từng hộ gia đình, từng cá nhân trong khi môi trường đang có ô nhiễm nghiêm trọng nhất là vấn đề xử lý rác thải sinh hoạt, rác thải công nghiệp...

+ Nên sử dụng các thùng rác và phân loại các loại rác thải để dễ xử lý chẳng hạn như các thùng rác phân biệt như: màu xanh, màu đỏ, màu vàng, màu xám...

- Rác hữu cơ trong thùng rác màu xanh lá cây có thể đem chế biến thành phân bón, ủ kín phân huỷ nhờ vi sinh vật, tạo khí thiên nhiên (Biogas).

- Rác vô cơ, rác khó phân huỷ trong thùng rác màu đỏ có thể thu hồi lại để tái chế, hay xử lý tùy theo từng loại rác...

- Rác độc hại trong thùng rác màu vàng có thể xử lý riêng bằng các phương pháp phù hợp...

- Nước thải thu được trong thùng màu xám không đổ xuống ao hồ sông ngòi, mà lắng lọc dùng xử lý hoá chất để thu hồi lại...

Tuy nhiên, điều quan trọng nhất để bảo vệ môi trường hiệu quả là mỗi người dân cần phải nêu cao ý thức trách nhiệm trong việc xử lý rác thải, giữ gìn môi trường xung quanh mình.

T.T.H.D